

Met een sierlijke zwaai trok Egbert de dobber uit het water, hoewel hij eigenlijk al voelde dat niemand had gebeten. Er stond een stevige wind op de pier en het aasemertje was omgevallen. Egbert hield van de zee, hoewel hij zijn vinger er niet precies op kon leggen waarom. Omdat we er ooit uit gekropen zijn? Niet letterlijk natuurlijk, maar onze voorouders. Hij vroeg zich af of er ooit een moment zou komen dat we er weer terug in zouden kruipen. Hoe dan ook, hij zou zich nooit als eerste aanmelden daarvoor, hoewel hij het erg prettig vond dat dit uitgestrekte landschap zoveel ruimte gaf aan zijn eigen verbeelding. Het turen naar de horizon gaf hem rust en zelfvertrouwen. Gewoon het feit dat deze eeuwige lijn in de verte stabiel bleef en niet veranderde, op een enkel passerend schip na. Voor Egbert had de zee niets avontuurlijks, in tegenstelling tot de heroïsche verhalen over geromantiseerde oude zeehelden. Hij zag deze enorme massa water gewoon als een constante factor, die nauwelijks veranderde, behalve misschien in hevigheid.

Toch bleef hij het liefste veilig aan wal, met twee benen stevig op de basaltblokken. Ook al zakten deze langzaam naar beneden totdat ze in de zee verdwenen waren. Om de paar jaar werden er weer nieuwe bijgestort, alsof ze vanzelf aangroeiden. Het deed hem denken aan het verstrijken van de tijd, de wisseling van seizoenen en de baan van de planeten om de zon. Hij wist zeker dat het iets met elkaar te maken had. Daarom kwam hij er ook zo graag. Ook de vissen waren ervan op de hoogte. Dat was ook de reden dat ze beten. Egbert gooide ze altijd weer terug in het water. Hij durfde erom te wedden dat het elke keer dezelfde vis was die hem bezocht, die het stiekem wel prettig vond om gevangen te worden. Jaren geleden had hij een keer geprobeerd met een merkstift de vis een herkenningsteken te geven, zoals hij dat op televisie had gezien, bij National Geographic. Daar kregen leeuwen en poema's een halsband met een elektronisch signaal om. Wel als ze verdoofd waren natuurlijk. Egbert had ook weleens over het ontwerp van zo'n halsband voor zijn vis nagedacht. Hij had zich nog verdiept in hydrodynamica en ontdekte dat hij de hydrostatica eigenlijk veel interessanter vond. Water in stille toestand. Hij was afgehaakt omdat hij voor een dode vis geen halsband meer hoefde te maken. Zo was dat project gestrand, zoals eigenlijk de meeste van zijn projecten strandden, hoewel hij er met plezier aan gewerkt had. Hij had er vrede mee. Het voelde als een natuurlijk verloop, net als de getijden van de zee; de opkomende en terugtrekkende beweging van het water.

Maar nu beten ze niet. Het was al een tijd geleden dat hij voor de laatste keer beet had gehad. Het moet zomer geweest zijn. Hij herinnerde zich nog dat hij korte mouwen droeg. Of geen mouwen droeg. Een shirt zonder mouwen droeg. Zei je dat zo? Hij twijfelde. Hoe kon je iets dragen wat er niet was? Een shirt waarvan de mouwen verdwenen waren. Hadden ze er ooit aangezeten dan? Lastige kwestie. Maar ook hier zou hij een oplossing voor vinden, zoals hij overal een oplossing voor vond. Een oplossing vinden? Ging dat zo makkelijk? Alsof je naar een paardenbloem op zoek was en hem zo tussen de tegels uittrok? Was een oplossing vinden hetzelfde als een oplossing zoeken? Als er zich een probleem voordeed, was het oplossen van een raadsel voor hem een betere omschrijving dan het zoeken van een oplossing. Het klonk zo terloops, alsof je met een boodschappentas aan het lanterfanten was en ineens, per ongeluk op de oplossing trapte. Nee, zo ging hij niet te werk. Hij analyseerde heel gedegen, onbevooroordeeld en nauwgezet. Was het niet Einstein die iets gezegd had over problemen en oplossingen? Dat zolang je in oplossingen dacht er ook problemen zouden komen? Hij wist het niet meer precies.

Sinds hij niets meer ving had hij zijn werkwijze iets gewijzigd. Stipt elk halfuur liet hij een wekkertje afgaan, zodat hij precies wist wanneer hij de hengel met een triomfantelijke boog uit het water kon trekken. Dit gaf hem een fijn gevoel, eigenlijk veel fijner dan toen de vissen nog beten. Het gaf hem een gevoel van controle. Hij was nu niet meer overgeleverd aan de vis, maar de virtuele vis aan hem. Het geluid van het tikkende molentje, de verheugde blik die hij vervolgens op kon zetten, de zucht van verlichting die hij slaakte terwijl hij de zwierende dobber als een gekleurde verrassing naar zich toe liet zweven. Alsof hij jarig was en een cadeautje kreeg, net als vroeger.

Hij herinnerde zich nog goed hoe hij samen met zijn moeder een papieren muts gemaakt had, toen hij zeven jaar oud werd. Dat zijn moeder toen naar de wc moest en hij een zeven had geknipt die eigenlijk meer op een 1 leek, waarop ze in lachen was uitgebarsten toen ze terugkwam. Hij vond het jammer dat hij de muts niet meer had. Gelukkig had hij de fotoalbums nog wel, waar zijn moeder zijn hele jeugd in had vastgelegd. Nog steeds schreef hij brieven aan haar, hoewel ze al meer dan vijfendertig jaar dood was. Zijn volwassenheid had ze amper meegemaakt. Om haar toch op de hoogte houden had hij haar elke week een brief geschreven. Altijd naar aanleiding van een foto. Hij beschreef dan hoe hij dacht dat hij zich gevoeld had op het moment dat de foto genomen werd. Bij de allereerste foto's van haar zwangerschap en net na zijn geboorte was dat het lastigste, die sloeg hij meestal over. Bovendien waren deze beelden niet door haarzelf gemaakt. Hij had de albums ondertussen al verschillende malen doorgewerkt en gemerkt dat hij stabiel bleef in zijn observaties. Dit vond hij een prettig idee, het verveelde hem nooit. Integendeel, het gaf hem houvast en vertrouwen dat hij zijn verdere leven met deze verzameling vooruit kon.

Elke keer als hij met een zwaai zijn dobber uit het water trok, stootte hij zogenaamd terloops, maar stiekem zeer gericht het aasemertje om. Hij mompelde dan een binnensmonds 'Potverdorie,' wat echter hard genoeg was om een voorbijganger nieuwsgierig te kunnen maken. Dat er de laatste tijd nauwelijks meer voorbijgangers langskwamen, vond hij geen probleem. Hij zou het ritueel erin houden om geoefend te zijn op het moment dat de kade weer bevolkt zou zijn. De giechelende meisjes met blonde lokken die helemaal niets van het vissersvak begrepen stonden hem nog haarscherp voor ogen.

Zelf had hij geen zusjes of kroost. Hij was altijd enig kind gebleven en door zijn moeder grootgebracht. Zijn vader was zeeman en al snel uit beeld, net nadat Egbert geboren was. Hij was nooit meer teruggekeerd van een zeereis. Van het begin af aan had zijn moeder daar vrede mee gehad, omdat hij thuis altijd dronken was. Het was beter zo, zij ze.

Egbert waakte ervoor dat hij niet meer dan drie uur achter elkaar viste. Voor iedereen was dat beter, redeneerde hij. Ook voor de vissen zou het goed zijn te beseffen dat er een tijd van komen en van gaan was, zoals de hele wereld uit cycli bestond. Daarmee impliceerde weggaan automatisch terugkomen. Dit stelde hem gerust. Hij hield van regelmaat. Als je regelmatig regelmaat met regelmaat terug liet komen, veranderde de wereld in een overzichtelijke zandloper, waarmee onverwachte gebeurtenissen uitgebannen konden worden. Hij glimlachte bij weer zo'n slimme gedachte. Wie zou immers durven beweren dat hij de touwtjes niet in handen had?

Hoewel hij aan de stand van de zon ongeveer kon zien hoe laat het was, wachtte hij altijd op het signaal van zijn wekkertje. Meestal float hij tot het einde met het alarm mee, zonder het voortijdig af te breken. Daarna wachtte hij een paar seconden, pakte het klokje op en zei dan verwonderd: 'Goh, de tijd is weer gevlogen!' Vervolgens borg hij zijn hengel op in het oude naaikoffertje van zijn moeder, dat samen met het lege aasemertje in zijn fietstas mee mocht. In één blik scande hij dan de pier af, en groette met een glimlach de overgebleven denkbeeldige voorbijgangers.

Zo soepel mogelijk sprong hij vervolgens op zijn klassiek bruine herenfiets en zette koers richting de supermarkt. Dat wil zeggen, niet rechtstreeks, altijd met een kleine omweg langs zijn ouderlijk huis. Hij hield nauwkeurig alles in de gaten, maar bemoeide zich verder nergens mee, dat vond hij namelijk te ver gaan. Daarom hield hij zich op gepaste afstand als hij de nieuwe bewoners vriendelijk begroette, die er ondertussen ook alweer vijfendertig jaar woonden. Dit kon natuurlijk alleen als ze toevallig door het raam naar buiten keken, de was op het balkon binnenhaalden, het gras in de tuin aan het maaien waren, of de deur openden omdat er toevallig bezoek kwam.

Toen zijn moeder overleden was, moest het huis direct worden verkocht. Zijn oom had nog meegeholpen. Dat was zo snel gegaan, ineens was alles weg. De spullen, het huis. Gelukkig kreeg hij toen dit appartementje om de hoek, dat was fijn. Hij woonde er nog steeds omdat hij zo met haar verbonden bleef.

Hij vond het te ver gaan om nog langs zijn oude de basisschool te gaan, die overigens ondertussen opgeheven was, maar genoot er zienderogen van dat de route naar de supermarkt nog steeds hetzelfde was gebleven. Ook het gebouw zelf was nauwelijks veranderd, had alleen een andere naam gekregen. Meestal zette hij zijn fiets een eindje verder weg, zodat hij het laatste stukje kon lopen. Het gaf hem een vrij gevoel, hoewel er meestal, zodra hij een voet op het zebrapad had gezet, precies een auto aankwam. Het leek wel opzet. Hij had weleens geëxperimenteerd met wat er gebeurde, als hij een paar minuten bleef staan voor het oversteken, maar meestal kwam er dan juist net géén auto aan. Ook dit onderzoek had hij nog niet helemaal afgerond.

In de supermarkt zocht hij eerst losjes naar een muntje in zijn portemonnee en haalde dan stevast met een zucht van opluchting, alsof hij ineens het hele universum begrepen had, een ketting uit zijn broekzak. Aan het uiteinde daarvan hing een plat schijfje metaal dat precies in het slot van het boodschappenwagentje paste, als je het losmaakte. Neuriënd schoof hij dan langs de uitgestalde producten. Niemand wist dat hij alleen op alfabet artikelen in zijn karretje plaatste. Hij glimlachte om zijn geheim en vond het nog steeds een prettige methode. Dat hij daarbij regelmatig terug moest naar een eerder gangpad, nam hij op de koop toe. Het maakte het supermarktbezoek tot een avontuur. Hij kon het lijstje dromen: Appels, havermout, melk, spaghetti, tomaat en vis. Voor de prei ging hij altijd even terug.

Nadat hij zijn boodschappen verzameld had, doorkruiste hij nog één keer de hele winkel, alsof hij door een museum van moderne kunst liep. Hij stelde zich dan de kunstwerken van van Gogh voor, wat hem bij de blikjes mais het gemakkelijkste af ging. Hij genoot ervan, las de aanbiedingen als titels van de schilderijen en sloeg geen product over. Tot hij bij de kassa arriveerde. Hij koos altijd voor de vijfde kassa, en keek nooit waar de rij het kortste was. Dit vond hij een goede eigenschap van zichzelf. 'Ik neem wat me toekomt,' was zijn motto. Storm of zon, hij zou niets uit de weg gaan. Dat wat kassa vijf te bieden had, zou hij zonder morren accepteren. Soms betekende dit een lange rij, soms was hij als eerste aan de beurt, als ze hem al zagen wachten voor het gesloten poortje, en soms maakte hij nog een paar rondjes door de winkel als stoel 5 nog niet bemand was, of eigenlijk was bevrouwd een beter woord.

Meestal was hij in minder dan vijf minuten thuis. Voordat hij zijn fiets in de berging zette, stopte hij eerst altijd even bij de voordeur en gaf vijf korte kloppes tegen het raam van zijn huiskamer, waar hij net bij kon als hij zijn arm uitstreekte. Er waren tijden geweest dat hij met drie kloppes genoeg had genomen, maar er miste toch iets, het klopte niet helemaal. Vijf was perfect, vijf klopte beter, ook zijn moeder had op nummer vijf gewoond, net als een hand vijf vingers heeft. Zo logisch allemaal. Hij kon zich niet voorstellen dat iemand dit niet zou kunnen begrijpen. Met het kloppen bezwoer hij een soort alles-is-in-orde-gevoel, een ik-ben-er-weer, al wist hij niet precies tegen wie hij het had.

Egbert vond het erg belangrijk af en toe eens een blik van buiten naar binnen te werpen, net als in het echte leven. Zo nu en dan moest je van perspectief kunnen wisselen, daar was hij heilig van overtuigd. Wie dat niet kon had maar een eenzijdig leven, vond hij. Daarom hield hij ook altijd de gordijnen open, om anderen een ander perspectief in zijn leven te gunnen; net als dat hij zelf graag naar buiten keek, om naar andere mensen te kunnen kijken.

Van binnen zag de buitenwereld er ineens heel anders uit. Als hij vanuit zijn leunstoel naar buiten keek zag hij in eerste instantie zijn interieur weerspiegeld. Hoewel hij daar uren zoet mee kon zijn, verlegde hij regelmatig zijn focus om een glimp van de straat op te kunnen vangen. Hij vond het wonderlijk, hoe je door pure concentratie ineens wel door een spiegeling heen kon kijken, alsof een verborgen laag werkelijkheid zich ineens ontsloot. Meestal was de straat echter uitgestorven. De gemiddelde leeftijd lag boven de zestig jaar en er woonden geen kinderen meer.

Daarom stelde hij zich meestal voor dat hij heel beroemd was, als hij naar buiten keek. Dat massa's mensen een glimp van hem probeerden op te vangen omdat hij een geniale uitvinding gedaan had waardoor hij razend populair was geworden. Dat hij bijvoorbeeld het energievraagstuk op had gelost met een perpetuum mobile, dat eeuwig energie kon leveren zonder ooit zelf brandstof nodig te hebben. Hij zou dan een zonnebril dragen en af en toe van binnenuit vijf keer tegen zijn raam kloppen; een mooi fotomoment voor de pers. Natuurlijk zou hij gewoon in dit huis blijven wonen en nog steeds gaan vissen, maar dan met een muts en een zonnebril op, of met een pilootenhelm misschien. Interviews zou hij buiten doen, onder het afdakje, hij hield niet van mensen in huis. Daar zou hij een slimme list voor verzinnen, om niet onbeleefd over te komen. Bijvoorbeeld dat het afdakje hem geïnspireerd had tot zijn uitvinding. Hij zou dan wijzen naar een loszittende plank die door de wind bewogen werd en iedereen zou lachen en met open mond van verbazing staan te kijken.

Vragen van fans zou hij per post beantwoorden en later bundelen in een boek: 'Rarely Asked Questions for Egbert'. De meeste zou hij echter zelf bedacht hebben, maar dat zou niemand weten. Weer zo'n briljante gedachte, hij genoot nu al van het idee. Mensen vragen altijd hetzelfde, dat hoefde je hem niet te meer te vragen, hij glimlachte. Zijn inzichten en wijsheden zouden op grote schaal verspreid worden op posters en op televisie, en soms zelfs middenin een film vertoond worden. Bijvoorbeeld: 'Van een afstandje is iedereen wel leuk,' of: 'Iedereen heeft het altijd over zichzelf.' Of: 'Wel willen, maar niet hoeven, enzovoort.' Dat zou hij tegen die tijd verder uitwerken. Voor nu was de gedachte alleen al voldoende.

Hoewel, wanneer was iets eigenlijk voldoende? Voldoende geduld, of voldoende volharding? Wanneer moest je dan beginnen, of was beginnen net als afmaken iets fictiefs, en bestond alles in feite uit een lineaire lijn? Hij keek nog eens goed, en zag zijn lichaam staan in de reflectie van het raam. Hij zwaaide er even naar en was ervan overtuigd dat het universum binnenkort een mooie verrassing voor hem in petto had. De wind duwde ter bevestiging de uiteinden van een paar takken tegen de andere kant van het glas. Zie je wel, dacht hij.

De volgende dag stond hij fluitend met zijn vishengel op een basaltblok langs de pier. Met een sierlijke zwaai trok hij de dobber uit het water, hoewel hij eigenlijk al voelde dat niemand had gebeten. Er stond een stevige wind en het aasemertje was omgevallen.